

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšla vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoličanskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Po shodu v Mariboru.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze dne 29. m. v Mariboru je bil dogodek za slovensko politiko. Še vedno se bavijo vsi slovenski listi s tem shodom; liberalci hočejo seveda dokazati, da je bil shod brez pomena, listi Vseslovenske Ljudske Stranke pa jim krepko odgovarjajo. Gotovo je, da bi se shoda, ki je za tok slovenske politike brez vsakega pomena, že dolgo več ne omenjalo, in da bi govori, izusteni na brezpomembnem shodu, bili že davno pozabljeni. Občni zbor Kmečke zveze je bil velevažen političen pojav, mimo katerega nihče ni mogel molče. Zato so tudi vsi dunajski in graški listi prinesli daljša ali krajša poročila o shodu, in štajerski časniki so se v svojih uvodnikih bavili tudi z govori, govorjenimi na obnem zboru.

Čeprav nas zanima, s kako skrbnostjo se bavijo nemški in slovenski liberalni listi z našim strankinim shodom, vendar je za nas važnejše, da si še enkrat ponovimo, kaj je nam samim, ki smo zvesti pristaši Slovenske kmečke zveze, bil njen občni zbor.

Slovesno se je izrekla na tem shodu Kmečka zveza, da vidi v narodnem oziru kot rešilno nalogo slovenskega ljudstva njega združenje v enem taboru. Za to se je s soglasnim sklepom uvrstila v organizacijo celokupnega slovenskega naroda, „Vseslovensko Ljudsko Stranko“. Da ta uvrstitev ni puhla beseda, ampak da je katoliško slovensko ljudstvo na Kranjskem in Štajerskem v političnem življenju enih misli in vzorov, to je dokazala okolnost, s kakim polnim razumevanjem in kipečim navdušenjem je spremljalo občinstvo voditelja kranjskih Slovencev, dr. Šusteršiča, katerega je zaupanje ljudstva postavilo sedaj tudi na čelo Vseslovenske Ljudske Stranke.

Vlada in vse, kar za njo dela, seveda nezadovoljno in nevoljno gleda na združenje slovenskega ljudstva. Čim bolj smo razdruženi, tem bolj smo slabi, kar je vladi zelo ljubo. Zato tudi njeni prijatelji na Slovenskem niso nič kaj zadovoljni z vseslovensko

organizacijo. Stari liberalci se niso nikdar povzpeli na to višino in so skrbno varovali pokrajinske meje, ki delijo Slovence. Mladi jih posnemajo. Po stari navadi izlivajo sedaj ves svoj gnjev in žolč na prvo vseslovensko stranko, ko bi je vendar morali vsaj z narodnega stališča biti veseli. Da jim pri tem sekundira vladi brezpogojno vdana hofratska plojaška politika, je samoumevno. Rano postarana „Sloga“ je celo odsvetovala dr. Šusteršiču, naj ne hodi na Štajersko „razpora“ delat. Ta namen ima seveda le starka „Sloga“, dr. Šusteršič takega namena ni nikdar imel. Saj ga tudi ni trebalo, kajti delo razpora, nad katerim imajo Nemci in vlada veliko veselje, je Ploj korenito izvršil davno, davno pred letošnjim obnim zborom Kmečke zveze.

2. Ljudstvo je odobrilo politiko vseslovenskih poslancev na Dunaju ter njim glede novih nameravanih davkov dalo natančno naročilo. Enega od teh naj skušajo na vsak način onemogočiti, to je davek na vino. Isti čas, ko se posl. vseslov. ljudske stranke na Dunaju trudijo, vreči sedanjo, kmečkemu ljudstvu in slovenskim narodom sovražno vlado, vidimo slogaške in liberalne slovensko-hrvaške poslance pri dvojnem delu: ali da pasejo doma lenobo in niti ne pridejo na Dunaj, ali pa se na Dunaju trudijo, zavesti v slovenski tabor needinost, in s tem podpreti neprijazno nam vlado. Štajersko ljudstvo je v Mariboru odobrilo politiko naših poslancev, ter s tem obenem obsodilo politiko Plojev, Roblekov in Hribarjev.

3. Tudi deželnozborska politika naših deželnih poslancev je našla na obnem zboru S. K. Z. splošno priznanje. Poslancem se je izreklo popolno zaupanje.

Največ skrbi dela našim liberalcem in slogašem pač deželnozborska politika. V svojih celjskih listih se trudijo že cel teden z dokazovanjem, da so se v Mariboru začeli naši poslanci umikati pred Nemci. Naši pristaši, posebno oni, ki so bili v Mariboru, dobro vedo, koliko je na tem resnice, zato mirnim srcem lahko gledamo, kako mažejo in lažejo po svojih listih.

Kmečka stranka je kazala nasproti liberalcem in slogašem vedno eno neprecenljivo lastnost: nikdar ni svojih korakov uravnavala po njih mnenjih in nazorih, in je vsled tega vedno dobro vozila.

Zanimivo je, da ravno isti gospodje, ki se tako boje, da popustijo naši deželni poslanci, na Dunaju, v Gradcu in tudi doma, na najbolj hinavski način rujejo proti slovenski obstrukciji ter ji želijo škodovati. Mi rečemo samo to: naši poslanci so začeli obstrukcijo, da izvojujejo slovenskemu kmečkemu ljudstvu v narodnem, gospodarskem in političnem oziru pravice. Dokler bo obstrukcija v to svrhu potrebna, jo naj rabijo; na mnenje liberalcev in slogašev pa se naj nikdar in nikoli ne ozirajo, kajti pri teh je koristolovje, častihlepnost in protikmečko mišljenje gonilo za vse, tudi za vsakojako izdajstvo.

Slovenska kmečka zveza se bo svojega letošnjega pomenljivega obnega zbora lahko s ponosom spominjala.

Politični ogled.

— Državni zbor bo dne 14. t. m. zopet začel delovati, vendar pa bo povelikonočno zasedanje le kratko. Trajalo bo komaj en mesec, namreč od 14. aprila do 14. majnika. Potem gredo poslanci na binkošne počitnice, ki bodo gotovo dalje časa trajale, ker nameravajo ta čas zborovati nekateri deželni zbori. Po Veliki noči bo le malo plenarnih sej, tembolj se bo delalo v odsekih.

— Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Avstro-Ogrsko in Srbijo se bodo prihodnje tedne v Belgradu zopet pričela.

Mala politična naznanila.

Dne 1. aprila: Londonski listi poročajo, da obišče nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand meseca majnika Carigrad in Petrograd. — Angleži so uvedli v Šangaju na Kitajskem angleško policijo, in tako podvrgli angleškim sodiščem tudi podanike drugih držav. — Dne 29. marca so turški vojaki v odrinski stolici prekoračili bolgarsko mejo in streljali

PODLISTEK.

Srečala sta se...

(Povest v pisnih. Spisal Starogoraki).

Pulj, dne 8. novembra.

V kasarno sem prišel korajžen, vesel...

Dragi prijatelj!

Kako dolgo se že nisva videla? Od aprila že ne, kaj? Meni se zdi, da je cela večnost. Ti daš jako malo glasu od sebe. Jaz seve, sem bil zadnje čase zadržan, in nisem imel časa pisati. Da sem pa moral obleči vojaško suknjo, ti je znano. Trda je, pa naj bo; malo sem se že privadil. Po dokaj dolgem času poiščem zopet pero in papir. Kaj bi ti napisal?... Kako se mi godi?... Čemu naj to pravim? Ti veš sam najbolje, kako se godi vojaku, ker si že dokončal, jaz šele začnem. Nu, Pulja še nisi videl, kakor jaz Prage ne. Ampak, garnizija je garnizija, podobna druga drugi, kakor jajce jajcu. Mesto sicer ni slabo samo na sebi, dasi marsikateri mojih tovarišev pravi, da bi niti v sanjah ne hotel priti drugič sem. Meni se ne zameri tako hudo. Skoda je le, da ima tako malo prometa, ker je vojna luka. Okolica je pusta in kamena. Nu, če gledaš raz kako višino, vidiš vse polno trdnjav, in zdi se ti, da si v nepremagljivem kraju. Je pač mesto vojaštva. Zvečer je pa Pulj krasen, ako ga gledaš raz morja. Vse polno raznovrstnih svetilk na obrežju, druga pri drugi, ti nudi prizor, kot bi bilo celo mesto najlepše razsvetljeno.

Tu vidiš tudi več moških, kakor žensk, kar se ti bo gotovo čudno zdelo, ker sva nekoč o počitnicah zračunila, da jih pride na vsakega devet in pol. Tu je pa prav narobe. Revce ne vedo, za katerim se naj

ozirajo. Ali za mornarico, deželno brambo, topništvo, ali za nami. To pa veš, da že

„obračati na dva oči,
to zdravo ni, to dobro ni,
iz tega se gorje rodi...“

ali kakor je že pel pesnik in midva. Gostiln imaš na izbero. Vsaka druga hiša ti pravi, da

„tu vince toči se
in dobra volja doma je.“

če ima človek kaj denarja. Nu, kako nas plačajo, veš!

Gotovo že komaj pričakuješ, kedaj začnem kaj o Puljankah. Dragi Fran, povsod so pisani ptiči, pa tudi tukaj. Lepe in grde, debele in suhe, stare in mlade in tako dalje... Starih in lepih najdeš malo, pač pa grdi in mladih. So seve tudi lepe in mlade, punice, da je veselje. Kakor je tukaj raznoliko vojaštvo, tako so tudi raznoliki nazori naših punic. Če pridemo mi, so odmah vse Slovenke, in znajo celo peti „Hej Slovani...“ Če pride topništvo, znajo tudi nemško. Se li prikaže mornarica, gorijo za madjarščino in se uče „čardaš“. Najde se celo katera, ki si poišče češko „besedo“ ali pa italijanskega Garibaldi-ja. Saj veš, ženska je ženska... in pri nas tudi ni drugače?

In kaj delam jaz?... Če nimam vaj in ne plazimo po grmovju in kamenju ter trgamo obutev in obleko, pa sedim v pisarni. Pustil sem si celo rasti brado, dasi se je stotnik s početka kaj prejezil. Da bi se bril, in to vsaki teden po dvakrat, trikrat, veš, to mi je preveč. Rajši nosim brado. Misli si, da mi je vzrastla že precej. Neka Italijanka mi jo je zadnjič celo pohvalila, da je lepa, vsaj tako mi je tovariš raztolmačil, zakaj, z italijansčino se nekako ne pogajam. Slišim jo dokaj dobro, umejem pa le, če treba reči

„la bella signorina“ (lepa deklica) ali pa, če imam drobiža, da zakličem „uno litro di vini“, (liter vina), in če sem posebno dobre volje, da povem, ali hočem „bianko“ (belo) ali „nero“ (črno). Mogoče, da se bom s časoma še več navadil. Upam sicer, ker kolnem že precej dobro, dasi je v italijanščini cela šuma raznovrstnih kletvic, proti katerim so slovenske prave ničle. — Da ne pozabim. Ker sem ti že pravil o moji bradi, ki se celo našim „devam“, — saj oprustiš, da se tako izrazim — odpade, in tako jaz seveda tudi, se mi je ono noč sanjalo, da sem sedel pri mizi, in moja brada se je ovijala že okrog tretje mizine noge, kakor kralju Matjažu. Ko sem kam šel, pa sta jo morala celo dva nesti za menoj. Ne čudi se, ampak, ko sem se vzbudil, nisem prav znal, ali je resnica, ali le sen, dokler si nisem potipal.

To je vse, kar bi te malo zanimalo. Zadnjič si mi poslal razglednico, za kar ti lepa hvala. Vprašal, če sem se že zagledal. Kakor izprevidiš, se ne, in se menda tudi ne bom. Nič mi ne ugaja polenta in morski polži. Življenje je drugače silno enolično in dolgočasno. Če ne streljajo iz topov, pa iz pušk, da le ni tiho. Ladje v luki pa tulijo, kakor volkovi na Ogrskem, ko so lačni. Ne slišiš drugega, kakor drdranje električne železnice, ali pa korake vojaških oddelkov. Če pa to vtihne, tuli burja in vznemirja morje, katero si zopet hladi jezo ob čolnih in ladjah.

Tako se živi! In ti? Pisateljuješ še vedno? Dolgo že nisem bral kaj tvojega. Če imaš kaj, pošli, bom malo pokritikoval, ali bom pa vsaj vedel, če si že... nu, veš, kaj mislim, če si že — zaljubljen. Gotovo posvetuješ tvoji najmlajši tvoje krasne povesti in novele, morda tudi pesni. Zato le pošli... Sicer pa, med nama rečeno, bi ti že bil vsekako čas, da osrečiš katero izmed človeško družbe, ki se prištevajo k nežnemu spolu, kaj? —

na bolgarsko obmejno stražo, ki je tudi streljala. Bolgari so končno Turke prepodili. Turki so imeli šest mrtvih in veliko ranjencev.

Dne 2. aprila: Češki deželni odbor je odklonil 29 prošelj čeških in 27 nemških občin za ustanovitev meščanskih sol, ker ni denarja. Odklonile so se tudi vse prošnje učiteljev za izboljšanje plač. — Finskemu deželnemu zboru hoče Rusija vzeti zakonodajalno pravico in jo spojit z Rusijo. — V angleški poslanski zbornici je ministrski predsednik Asquith ostro nastopil proti gosposki zbornici in zahteval, da se mora število gosposkozborničnih članov znižati.

Dne 3. aprila: Načelnik Poljskega kola, dr. Glabinski, je ministrskemu predsedniku baronu Bie nerthu izrečno izjavil, da ob priliki novih češko-nemških pogajanj ne bo več za posredovalca. — Nove volitve na Ogrskem bodo v prvi polovici julija. — V hrvaškem saboru so Frankovci vložili 19 nujnih predlogov. Frankovci bi radi preprečili volilno preosnovo, ki bi imela zanje jako slabe posledice. — V Italiji je žid Luigi Luzzatti sestavil novo ministrstvo. O novem zunanjem ministru pravijo, da bo sledil stopnjam bivšega zunanjega ministra Tittonija, in da bo ostal zvest trozvezi.

Dne 4. aprila: V okraju Larissa na Grškem so zaprli 40 upornih kmetov in tri duhovnike. Kmetje so nameravali napasti mesto Larissa, a je ta napad preprečilo vojaštvo. — Frankovci so v hrvaškem saboru obstruirali samo en dan, kajti prihodnji dan so obstrukcijo že ustavili. — Gubernatorja provincije Ogulasko na Ruskem, Narsova, je nekdo na cesti ustrelil, ko se je vozil na sprehod s svojim tajnikom. Napadalec je pobegnil.

Razne novlice.

* **Duhovska vest.** Za župnika pri Materi božji na Polensaku je imenovan g. Jožef Poplatnik, kaplan na Hajdinu pri Ptuj.

* **Iz pravosodne službe.** Pravni praktikanti pri mariborskem okrožnem sodišču, Martin Senjor, Robert Frisch in Karl Freyberger so imenovani avskultantom.

* **Iz šole.** Na ljudski dvojezični šoli v Selnici ob Dravi je razpisano mesto učitelja. Šola je štirirazredna in se nahaja v drugem plačilnem razredu.

* **Gradeec.** C. kr. kmetijska družba štajerska. Za slovenskega tajnika je imenoval centralni odbor gospoda Franjo Holca. S tem se je ugodilo dolgoletni zahtevi slovenskih udov kmetijske družbe.

* **Iz pošte.** Za poštnega kontrolorja v Zidanem mostu je imenovan Alfred Gschiel, dosedaj poštni oficijal v Gradcu.

* **Umrl** je dne 5. t. m. pri Sv. Juriju na Ščavnici Janez Korošec, oče državnega in deželnega poslanca dr. Korošca. Pogreb se je vršil danes popoldne. G. poslanec naše iskreno sožalje. Plemeniti in dobri mož pa naj počiva v miru!

* **Iz Dunaja** se nam poroča: Dne 30. sušca t. l. ste se vršili tukaj dve slavnosti, kateri so mil. nadpatri Lavantinski odlikovali s svojo navzočnostjo in s svojim sodelovanjem. Ob 11. uri popoldne so v vkusno ozaljšani stari minoritski, sedaj italijanski cerkvi Marije Snežne v L. okraju poročili hčerko bivšega mariborskega vojaškega poveljnika grofa Alberta Nostitz-Rieneck, grofice Karolino s c. in kr. poslaniškim svetovalcem vitezem Henrikom pl. Löwenthal-Linau. Pred poroko so prevzeli knez v dovršenem nagovoru, ki je vidno ganil vse navzoče, opisali kakor pomenljive obrede poroke, tako sveti zakon kot najstarejšo in najvažnejšo, kot najtesnejšo in najsvečejšo zvezo, ki jo skleneta po božji volji ženin in nevesta za vse življenje; po poroki pa — proti polni — so služili ob obilni asistenci sveto mašo za novoporočence. Med izbranim občinstvom so bile razven nevestin in ženinih sorodnikov zastopa-

ne plemenitaške rodbine knezov Schwarzenberg in Auersperg, grofov Kinsky, Silva-Tarouca, Kuefstein, Thun, Marenzi in več visokih državnih in vojaških dostojanstvenikov, v vsem blizu 90 parov. Svatbeni obed v hotelu Sacher, katerega so se udeležili tudi mil. knezoškofo, je kaj dostojno zaključil v vsakem oziru izpodbudno se vršečo rodbinsko slavnost. — Ob 7. uri na večer je priredila „Katoliška ljudska zveza“ v Zofijini dvorani svečano zborovanje v proslavo sv. Klementa Hofbauera. Navzlic skrajno neugodnemu vremenu se je zbralo iz vseh stanov nad tisoč vnetih častivcev novega avstrijskega svetnika. Na predsedniškem odru smo videli ekscelesco knezoškofo Lavantinskega, prelata dr. Zschokke, kanonika grofa Esterhazy in Roth, grofa Trauttmansdorff in druge. Predsedoval je neumorno delavni boritelj za katoliško stvar, grof Silva-Tarouca. Slavnostna govornika, gimn. profesor dr. Hofer in tajnik Ljudske zveze č. g. Schaurhofer, sta slavila zasluge sv. Klementa Hofbauera za proizvodbo katoliškega življenja na Dunaju. Za njima je pevski zbor „Dreizehnlinden“ zapel med drugim novo pesem v čast slavljenu svetniku. K sklepu so knezoškofo mariborski med splošnim odobravanjem v ognjevitim govoru, ki je vzbudil občno navdušenje, postavili sv. Klementa duhovnikom, možem, ženam in mladini za vzgled stanovskih čednosti, vsem avstrijskim narodom pa za vzor edinosti in miroljubnosti. Za tem so, naprošeni od prelata Zschokke, podelili zborovalcem sv. blagoslov ter tako ob pol 10. uri zvečer zaključili to prav sijajno katoliško manifestacijo v cesarskem mestu.

* **Pokušnja štajerskih vin na Dunaju.** Vinska pokušnja, ki jo je priredila Zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem na Dunaju, in ki se vrši od 3. do 10. t. m., je bila dne 2. t. m. ob 11. uri popoldne v navzočnosti povabljenih gostov otvorjena. Goste je pozdravil član Zveze, ki je priredila pokušnjo, pl. Regner. Izrekel je v imenu Zveze zahvalo občini Dunaj, ki je prireditev močno pospeševala, in izjavil, da se s to pokušnjo nikakor ne namerava delati konkurenco priznani dobri nižjeavstrijskim vinom, ki se jih tudi na Štajerskem mnogo porabi, temveč da hočejo štajerski vinogradniki, katerih položaj je ravno tako žalosten, kakor njihovih nižjeavstrijskih tovarišev, le širše kroge seznaniti s svojim dobrim vinom. Nato je povabil goste, da začnejo s pokušnjo vin. Vse je bilo polno hvale nad res izvrstnimi in cenimi vini, ne izvzemši gostilničarjev, ki so se pokušnje v velikem številu udeležili. Popoldan je bil določen za splošni obisk vinske pokušnje. Takoj po otvoritvi se je začelo zelo živahno življenje. Vse je sililo k sodom, in prodajalke v štajerski noši so imele dela nad glavo. Marsikateri je hotel vsa vina pokusiti, a močno sp. štajersko vino je prej prišlo do svoje veljave. In vsak način so si pridobila štajerska vina nove prijatelje.

* **Česka krščansko-socialna stranka,** kakor se zdaj imenuje, ima 8000 krajevnih organizacij, ki štejejo 46.000 članov. Razven tega je še 700 organizacij, s katerimi bo strankino tajništvo v kratkem stopilo v stik. Lansko leto je ustanovila stranka Zvezo krščanskih kmetov, ki šteje 10.500 članov. Zvezo posojilnice in po vzoru Slovencev Orla in mladeniško organizacijo, ki šteje 8000 članov. Zveza med češkim in slovenskim Orlom je jako prisrčna. Čehi izdajo svojo orlovsko himno in so sprejeli v tekst tudi našo, mi pa jim bomo preskrbeli mladeniški katekizem, „Zlato knjigo“, ki se bo prestavila takoj v češčino. Slovanski katoličani napredujejo!

* **Regulacija Drave.** Od poučene strani se nam poroča: Ptujski Ornič razpošilja občinam vzorce prošnje na c. kr. namestništvo v Gradcu zaradi regulacije Drave. Dobro znano pa mu je, da namestništvo ni proti regulaciji Drave, temveč je za njo mnogo storilo iz lastnega nagiba. Krivec v celi stvari je nemška večina deželnega odbora, ki že dve leti ne stori svoje dolžnosti in niti ne izplača denarja, katerega je deželni zbor dovolil. Toda Ornič in tovariši podpirajo to večino, zato pa nastavljajo sedaj

prošnje na napačen naslov. Prazen je tudi izgovor, da deželni odbor nima denarja na razpolago. Zakaj pa je potem z novim letom 1910 zvišal plače nemškimi uradniki? Odkod je vzel ta denar? Ampak za slovenske kmete nima vinarja, za nemško uradniško go spodo pa tisočake. Gospod Ornič, tukaj zastavite svoj vpliv, ker je deželni odbor pravo mesto za pritožbe, oni deželni odbor, v katerem imajo vaši prijatelji večino.

* **Odlok ministrstva za javna dela** glede obrtnih nadaljevalnih izobraževalnih sol. Ministrstvo za javna dela je izdalo odlok, po katerem se one spodnještajerske obrtne nadaljevalne izobraževalne šole, v katerih je učni jezik slovenski, odtegnejo štajerskemu nadzorništvu in prideli jo kranjskemu, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Pod slovensko nadzorništvo pridejo torej obrtne nadaljevalne izobraževalne šole v Vojniku, St. Pavlu pri Preboldu, na Vranskem, v Sevnici, v Ljutomeru, Ljubnem, Gornjemgradu, Sošanju, Gor. Polskavi in Polčanah. Nemški listi so vsled tega odloka popolnoma iz sebe in govorijo o „raztrganju“ Štajerske.

* **Hofratska „Sloga“** bi rada igrala ulogo narodnega lista in zato se tuintam obregne na naše liste, kadar se ji sanja, da so se kaj proti narodnosti pregrešili. Tako se je hofratska tetka v zadnji številki razljutila in čez svoje umazane čeljusti potegnila „Slovenskega Gospodarja“, ker je priporočal udeležencem županskega tečaja sandvirtovo gostilno v Vetrinjski ulici. Časnikarski analfabet po milosti darežljivih starih liberalcev vzdržane „Sloge“ pristavlja veleumno: „Dosedaj smo smatrali „Sl. G.“ za — narodnega...“ Velika čast ravno ni, če smatramo narodne dvoživke koga za narodnega, ampak gotovo je, da se „Slovenski Gospodar“ tudi zaradi priporočitve one gostilne narodno ni niti najmanj pregrešil; kajti gostilničar pri „Sandvirtu“ in njegova družina je slovenska. Čevljarji okoli jezljive „Sloge“ naj raje sodijo čevlje, ne pa razmere, ki so jim neznane.

* **Zakaj obstrukcija?** Kako sovražno postopa nemška večina deželnega odbora proti kmečkim interesom, pripoznavajo sedaj tudi glasila nemških štajerskih kmetov. Deželni zbor je dovolil 40.000 kron v svrhu, da se izvršujejo s 1. aprilom postave o deljenju skupnih posestev, o zlaganju kmečkih posestev, kmečkih posestev, o varstvu alp in o odvezi gozdnih in pašniških servitutov. Ta denar se je dovolil že lani v oktobru v deželnem zboru in bi se izvrševanje moralo začeti s 1. aprilom. Državna vlada je tudi vse priprave, a glej, nemška večina deželnega odbora ni storila ne koraka. Tukaj se vendar ne more izgovarjati na obstrukcijo, pač pa obstrukcija lahko kaže na svojo opravičenost proti taki nemarnosti!

* **Imenitno priznanje.** Naši liberalni učitelji se večasih radi pobahajo, kako jih ima ljudstvo rado, zaradi njihove prosvetljenosti seveda. Zadnji „Tovariš“ pa se uvodoma tako joče: „Ljudstvo na deželi naravnost besni napram učiteljstvu, ono se ga ogiblje in celo upliva na svojo deco, tako, da taki uplivi prihajajo čisto čez šolski prag in prinaša otrok s seboj od doma nezaupljivost in mržnjo do učitelja in vsega, kar mu ta nudi!“ — To je treba v toliko popraviti, da dobrega krščanskega učitelja naše pošteno ljudstvo ne mrzi, ampak nasprotno, ga globoko spoštuje, in mu ne zaupa samo lastne dece, ampak se da od njega poučiti in voditi tudi v drugih stvareh. Liberalnega učitelja pa, ki razširja „svobodomiselnost“, ljudstvo seveda mrzi in ga bo še vedno bolj in vedno hujše mrzelo. Končno pa bi „Tovariš“ danes že lahko vedel, da je čisto neumestno in zastarelo freisinnsko stališče, ako se pritožuje nad tem, da stariši „celo vplivajo na svojo deco“, zakaj stariši imajo to pravico, ker so oni pravi gospodar nad svojimi otroki, ne pa liberalni učitelj.

* **Mož ni brezpogojno porok za dolgove svoje žene.** Te dni se je vršila pred okrajnim in civilnim sodiščem v Gradcu zanimiva pravda, kjer je bilo rešiti vprašanje: je-li mož brezpogojno dolžan poravnati

Se to. Ustanovil sem si pevski zbor. Dvanajst nas je, raznih dobrih pevcev. To ti pojemo, da je veselje. Fran, ko se boš ženil, ampak to mora biti v teh treh letih, pa ti gremo in zapojemo tako, da se bo celo topilo srce tvoji nevesti.

Pa ne bodi jezen in se oglasi kaj.

Te pozdravlja Tvoj

J v a n.

L j u t o m e r, dne 20. novembra.

Dragi Ivan!

Mislil sem, da ti bo vojaški kruh pregnal veselje, se norčevati iz vsega sveta. Vidim pa, da sem se motil. Se niti do dobra se nisi ogrel, pa že veš za vse gostilne po Pulju, in po tvoji navadi so ti punice prva reč, mesto da bi sedaj čuval domovino. Sicer bo domovina brez tvoje čuvarja že še obstajala, ampak junaško to ni, stražiti ženska krila. Le glej, da se ti pri vsem tem ne prigodi, da se boš potem lovil za srce in obračal oči, kakor bogatin, in prosil Abrahama, naj spusti Lazarja, da vsaj malce omešča trdo srčice „deve“, kakor blagovoljš imenovati tiste Puljanke. Smejati se pa moram tvoji bradi, če jo res imaš. Veš, prijatelj, potem pa lahko vstopiš v menežarijo in se daš kazati za pravega leoparda, zakaj kot takega si te sedaj jaz predstavljam.

Svoje peyce boš pa že moral hraniti za svojo nevesto, za mojo ti ne bo trebalo... Jaz bi ti sicer svetoval, ker si še mlad fante, da, če že gledaš svet, glej ga tako, da se ne zagledaš vanj. Dasi so pri te-

bi vsi nasveti zastoj, bilo bi vendar dobro, da bi me poslušal.

Kaj počnem jaz? Staram se vsako sekundo, bogatim z vsakim dnevom — prosim, le ne čudi se — ne z denarji, ampak z grenkimi skušnjami. Te spremljajo ubogeja trpina, kakor jastreb svoj plen. — Vprašaj me, če sem že zaljubljen, ali morda še več — zaročen. Ne vem sam. Sodi potem, ko ti povem svoj „roman“. Tokrat ti še ne morem celega razodeti, ker še sam ne vem, kaj in kako pride.

Lani, ko je sopal majnik duhteče cvetje po zemlji, je posipal tudi moje srce s cvetom ljubezni. Ti tega ne veš, oprosti, nisem ti hotel s prva takoj poročati, pač pa sem te hotel iznenaditi. Nu, stvar se je zasukala tako, da ti naznanjam tudi brez presenetenja.

Jaz sem se zaljubil in tudi kmalu potem zaročil. Zaročila sva se pismeno. Ona je bila v Trstu. Poslal sem ji prstan, in ona meni. Gotovo si boš mislil, nu, ali si bil srečen, pač dobro, da se ti od te sreče ni zmešalo. Eh, pa bilo je drugače. Tistega vesolja, katero sem si prej v bujni domišljiji predstavljal, ni bilo in ni bilo.

Zautil sem v srcu nekaj takšnega, kakor začuti pošten človek, ako naredi komu krivico, katera se ne da, ali pa le težko, poravnati. Zavedel sem se stoprav sedaj, da jo tiram v mesnico revščine, iz katere ni rešitve. Prvokrat me je nadlegovala misel, ali bitje, katero sem koval v zvezde, potrebuje tudi

raznih stvari, kakor drugi? Ali ženska tudi je? — Nič več ji nisem mogel pisati tako gorko, kakor prej, moral sem se siliti. Začele so mi vstajati v sentimentalni duši razne slike. Gospa Ernica je moja. Pospravlja samozavestno in se suče po sobah ter ogleduje razne dragocenosti, katere ji je kupil njen mož — jaz, za ta ali oni namen in spomin kot vezilo ali darilo. Družini zapoveduje, kakor je vajena... Pride k meni. Fran, kupi to, kupi ono. Jaz kupim. Vsa radostna skače po sobi...

Zopet druga slika. Moj reven stan, mali dohodki. Ona da bi delala, ona, gosposko dekle? Mora, če hočeva živeti. Sam že izhajam, ali dva? Ljubi me! Pretrpi vse in dela... Roke so ji raskave, bolijo jo... Tiha žalost ji visi na čelu. Zal ji je! Ob moji strani se razvedri, ali le za hip. Potem jo tare skrb, kako bo varčevala jutri, da bo izhajala do konca meseca.

Reci, dragi moj, bi ne bil hudobnež, ko bi tiral tako nedolžno stvarico v neizogibno trpljenje, stvarico, ki je vajena udobnosti? Srce, čemu si ji odprlo vrata? Razodel sem ji sicer, kako je moje življenje, a to je nji vse eno. Pravi, če ima le mene, ji je to vse eno. Ona ni ogledala še mojega življenja s pravega stališča. Seve, človek ne mara za trude, ne za križe in težave življenja, posebno, ako ga ljubezen tresne po glavi.

[Konec pribeležke]